

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 15 stycznia 2016 r.

Pozycja 16

POSTANOWIENIE z dnia 8 stycznia 2016 r. Sygn. akt Ts 170/14

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Biernat – przewodniczący
Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz – sprawozdawca
Marek Zubik,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 października 2014 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej Grupy Producentów Rolnych Sp. z o.o.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej, sporządzonej przez pełnomocnika, Grupa Producentów Rolnych Sp. z o.o. (dalej: skarżąca) zakwestionowała zgodność z Konstytucją § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Grupy producentów rolnych” objętej Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 81, poz. 550, ze zm.; dalej: rozporządzenie). Skarżąca zarzuciła, że zakwestionowany przepis rozporządzenia w zakresie, w jakim „uniemożliwia sprzedaż produktów wytworzonych w gospodarstwach członków grupy producentów rolnych na rzecz osób będących jej członkami dla celów uzyskania pomocy finansowej”, jest niezgodny z art. 2, art. 22 w zw. z art. 20, art. 31 ust. 2 i 3 oraz art. 32 Konstytucji.

Postanowieniem z 1 października 2014 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze dalszego biegu. W uzasadnieniu tego orzeczenia Trybunał stwierdził, że skarga została wniesiona po upływie terminu przewidzianego w art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 1997 r.). Termin ten rozpoczął bowiem bieg wraz z doręczeniem skarżącej wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z kwietnia 2013 r. Trybunał podkreślił w związku z tym, że przekroczenie terminu było konsekwencją kontynuowania przez skarżącą postępowania w sytuacji, gdy wydane zostało już ostateczne orzeczenie (art. 79 ust. 1 Konstytucji) wyczerpujące drogę prawną w sprawie, w związku z którą skarżąca sformułowała zarzut niekonstytucyjności § 8 ust. 1 rozporządzenia.

W zażaleniu na postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu skarżąca zarzuciła Trybunałowi, że błędnie przypisał kwalifikację wynikającą z art. 79 ust. 1

Konstytucji wyrokowi Naczelnego Sądu Administracyjnego z kwietnia 2013 r., nie zaś późniejszemu orzeczeniu tego sądu z lutego 2014 r. Zdaniem skarżącej za taką interpretacją przemawiał także wzgląd na treść postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z 29 kwietnia 2014 r. (Ts 264/13) podjętego w związku z wcześniejszą skargą konstytucyjną, również dotyczącą kwestionowanego § 8 ust. 1 rozporządzenia. W orzeczeniu tym Trybunał przyjął bowiem, że wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z kwietnia 2013 r. nie miał charakteru ostatecznego, a w konsekwencji przedwczesna była również skarga wniesiona po wydaniu tego judykatu. Skarżąca podkreśliła również w swoim zażaleniu, że unormowanie § 8 ust. 1 rozporządzenia nie miało wpływu na ukształtowanie jej sytuacji prawnej decyzją, na mocy której stwierdzona została nieważność ostatecznego rozstrzygnięcia organu administracji z marca 2010 r. o przyznaniu pomocy finansowej.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 138 w zw. z art. 139 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1064, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 2015 r.) z dniem 30 sierpnia 2015 r. utraciła moc poprzednia ustawa o TK. Jednak zgodnie z art. 134 pkt 1 ustawy o TK z 2015 r. w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy w postępowaniu przed Trybunałem w zakresie dotyczącym wstępnego rozpoznania stosuje się przepisy dotychczasowe, tzn. przepisy ustawy o TK z 1997 r. Rozpatrywane zażalenie dotyczy postanowienia o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, która została wniesiona przed 30 sierpnia 2015 r., dlatego do jej wstępnej kontroli, a zatem i do rozpoznania złożonego zażalenia, zastosowanie mają nadal przepisy ustawy o TK z 1997 r.

Przesłanką postanowienia Trybunału o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej była negatywna kwalifikacja wydanego w sprawie skarżącej wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z lutego 2014 r. jako ostatecznego orzeczenia, z wydaniem którego łączą się zarzuty przedstawione w skardze. Przypomnieć trzeba, że wymóg prawidłowego wskazania takiego orzeczenia przez skarżącego jest jednym z podstawowych warunków dopuszczalności wystąpienia ze skargą jako środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Jak to już zostało podkreślone w zaskarżonym postanowieniu Trybunału, rozstrzygnięcie sądu lub organu administracji publicznej powołane przez skarżącego jako orzeczenie, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji, wykazywać musi merytoryczny związek z zarzutami niezgodności z ustawą zasadniczą unormowań będących przedmiotem skargi. W szczególności więc to właśnie z tego orzeczenia wynikać musi bezpośrednia ingerencja w treść konstytucyjnych wolności i praw skarżącego, przywołanych jako podstawa skargi, a zarazem wzorzec kontroli zakwestionowanych w niej przepisów.

W sprawie, w związku z którą wniesiona została analizowana skarga, wydanych zostało szereg rozstrzygnięć (decyzji i wyroków sądowych), co niewątpliwie utrudniło jednoznaczną odpowiedź na pytanie, któremu z nich przypisać należało kwalifikację wymaganą w świetle przepisów Konstytucji i ustawy o TK z 1997 r. W ocenie Trybunału w zaskarżonym postanowieniu zasadnie przyjęto, że takim orzeczeniem jest decyzja Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej: ARiMR) z września 2010 r. To w tym właśnie rozstrzygnięciu organ administracji stwierdził bowiem nieważność – korzystnej dla skarżącej – decyzji z marca 2010 r. o przyznaniu jej środków z tytułu pomocy finansowej w zmniejszonej wysokości. Wbrew stanowisku przedstawionemu w zażaleniu przesłanką podjęcia takiej decyzji było już wówczas stwierdzenie naruszenia przez skarżącą ograniczenia wynikającego z treści § 8 ust. 1 rozporządzenia. Taka była też zasadnicza przyczyna wszczęcia przez Prezesa ARiMR z urzędu postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności tej decyzji. Wraz z wydaniem przez Naczelny Sąd Administracyjny wyroku

z kwietnia 2013 r. wyczerpana została droga prawna przysługująca skarżącej w związku z wydaniem przez Prezesa ARiMR decyzji z września 2010 r., co tym samym nadało jej przymiot ostateczności wymagany w świetle art. 79 ust. 1 Konstytucji.

W ocenie Trybunału uzasadnione było więc przyjęcie, że doszło tym samym do ostatecznego ukształtowania sytuacji prawnej skarżącej w związku z zastosowanym wobec niej przepisem rozporządzenia. Wniosek taki jest bowiem uzasadniony choćby z uwagi na konsekwencje wynikające z art. 170 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, ze zm.; dalej: p.p.s.a.). Zgodnie z treścią tego przepisu p.p.s.a.: „Orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i inne organy państwowe, a w przypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby”. Wyrażona w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z kwietnia 2013 r. kwalifikacja prawna stanu faktycznego sprawy skarżącej, której podstawą był przede wszystkim § 8 ust. 1 rozporządzenia, w sposób bezpośredni zdeterminowała jej sytuację, także w kontekście zarzutów przedstawionych w analizowanej skardze.

Biorąc powyższe okoliczności pod uwagę, należało stwierdzić, że Trybunał Konstytucyjny zasadnie odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.